

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.001.01.2021

**Pan
Lech Sprawka
Wojewoda Lubelski**

Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie
ul. Spokojna 4
20-914 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 85/06 – województwo lubelskie

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie, ul. Spokojna 4, 20-914 Lublin (dalej: LUW lub Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Lech Sprawka, Wojewoda Lubelski od 25 listopada 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontrolerzy	1. Katarzyna Durakiewicz, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LLU/15/2021 z 13 stycznia 2021 r. 2. Barbara Koszałka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LLU/40/2021 z 9 marca 2021 r. 3. Paweł Szafran, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/14/2021 z 13 stycznia 2021 r.

(akta kontroli tom I str. 1-7)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2020, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/06 – województwo lubelskie oraz ocena wykonania planów finansowych w ramach tej części budżetu państwa.
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: – działania związane z egzekucją dochodów budżetowych,– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² (dalej: ufp), w tym: a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/06 – województwo lubelskie. Celem kontroli było również dokonanie oceny wykonania planu finansowego Urzędu (dysponenta III stopnia) na 2020 r., pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności: – działania związane z egzekucją dochodów budżetowych,– realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych;– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 305.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza stanu należności pozostałych do zapłaty,
- szczegółowa kontrola windykacji należności,
- analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków finansowych,
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad,
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówień publicznych,
- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki w ramach części 85/06 – województwo lubelskie.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 85/06 – województwo lubelskie wykorzystano również wyniki kontroli P/20/012 „Planowanie i wykorzystanie rezerw budżetu państwa i budżetu środków europejskich”.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w części 85/06 – województwo lubelskie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w dokonywaniu wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich. Na podstawie badanej próby wydatków ustalono, że zostały one poniesione zgodnie z założeniami ustawy budżetowej na 2020 r.⁴ Służyły realizacji zadań Wojewody Lubelskiego i zostały wykonane z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵ (dalej: Pzp). Stwierdzone nieprawidłowości, dotyczące błędnego zakwalifikowania części wydatków poniesionych w związku z remontem budynku LUW, niepodejmowania działań w celu ograniczenia wydatków na opłaty za usługi dystrybucji energii elektrycznej, opóźnień w zapłacie zobowiązań oraz niepowiadomienia ministra właściwego ds. finansów o dokonaniu blokady wydatków budżetu środków europejskich, ze względu na ich skalę, nie wpłynęły na ocenę wykonania wydatków w części 85/06 – województwo lubelskie.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Ustawa budżetowa na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. (Dz. U. poz. 571, ze zm.).

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm. Ustawa została uchylona z dniem 1 stycznia 2021 r.

Na podstawie analizy wybranej próby zaległych należności budżetowych stwierdzono, że – z wyjątkiem zaniechania dochodzenia należności budżetowych orzeczonych przez Wojewódzką Komisję do spraw Orzekania o Zdarzeniach Medycznych w Lublinie (dalej: WKOZM lub Komisja) – podejmowano właściwe działania w celu windykacji należności i prawidłowo udzielano ulg w ich spłacie. Zaniechanie dochodzenia należności z ww. tytułu stwierdzono również w trakcie kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2019 r.”, pozostałe wnioski sformułowane w celu wyeliminowania nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie tej kontroli, zostały zrealizowane.

Wojewoda Lubelski, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w 2020 r. w części 85/06. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące braku działań windykacyjnych należności orzeczonych przez WKOZM oraz błędnego zakwalifikowania części wydatków poniesionych na remont budynku Urzędu, świadczą o niewystarczającym nadzorze nad tymi działaniami przez dysponenta III stopnia, przy czym ze względu na ich skalę, nie miały wpływu na ogólną ocenę sprawowania nadzoru w tym zakresie przez dysponenta części.

System kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzenia sprawozdań. Sprawozdania łączne dysponenta części zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe LUW (jako dysponenta III stopnia) – na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Stwierdzone nieprawidłowości polegające na zawiżeniu należności pozostałych do zapłaty i zaległości w sprawozdaniu Rb-27 dysponenta III stopnia oraz błędnej kwalifikacji wydatków na zakup wyposażenia wykazanych w Rb-28 – ze względu na ich skalę – nie miały wpływu na opinię o tych sprawozdaniach.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

1.1. Dochody zrealizowane w 2020 r. w części 85/06 wyniosły 99 099,1 tys. zł i były o 13 544,6 tys. zł (tj. o 12,0%) niższe od wykonanych w 2019 r. W szczególności dotyczyło to wpływów z gospodarowania nieruchomościami (niższe o 6 646,3 tys. zł, tj. 19,1%), czynszów za wynajem pomieszczeń (o 441,7 tys. zł, tj. 8%), usług wykonywanych przez inspekcję sanitarną, weterynaryjną, handlową oraz ochrony roślin i nasiennictwa (o 1 415,4 tys. zł, tj. 28,4%), opłat paszportowych (o 4 722,0 tys. zł, tj. 60,5%) oraz wyegzekwowanych przez komorników świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego i zaliczek alimentacyjnych (niższe o 478,7 tys. zł, tj. 1,8%). Było to przede wszystkim spowodowane warunkami epidemicznymi w kraju, które miały negatywny wpływ na gospodarkę (mniejsze zainteresowanie wynajmem pomieszczeń i zakupem usług) oraz sytuację ekonomiczną dłużników alimentacyjnych.

Dochody zrealizowane w 2020 r. były wyższe od zaplanowanych w ustawie budżetowej o 3 790,1 tys. zł (4,0%) oraz o 8 894,1 tys. zł (9,9%) wyższe od planu po zmianach. Dochody nieplanowane (5 325,4 tys. zł) osiągnięto głównie ze zwrotów dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości oraz odsetek.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Dochody wyższe od planowanych uzyskano przede wszystkim z opłat za wieczyste użytkowanie i zarząd gruntami Skarbu Państwa (o 1 672,2 tys. zł, tj. o 6,3%), zadań realizowanych przez powiatowe inspektoraty weterynarii (o 511,1 tys. zł, tj. 3,0%), powiatowe inspektoraty nadzoru budowlanego (o 488,6 tys. zł, tj. o 39,4%) i inspekcję ochrony roślin i nasiennictwa (o 294,1 tys. zł, tj. o 23,2%), usług opiekuńczych i specjalistycznych (o 417,0 tys. zł, tj. o 74,9%), opłat pobieranych przez powiatowe urzędy pracy (o 324,3 tys. zł, tj. o 38,6%). Głównymi przyczynami osiągnięcia wyższych dochodów z tych źródeł były: realizacja przez samorządy powiatowe zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów⁷, nałożenie większej liczby kar dla kół łowieckich za niewykonanie odstrzału sanitarnego i naruszenie wymagań w zakresie postępowania z produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego, przeprowadzenie większej liczby badań mięsa, zwiększenie liczby kontroli towarów podlegających granicznej kontroli fitosanitarnej, wyższe opłaty za świadczone usługi opiekuńcze na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz za zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemców.

(akta kontroli tom I str. 7-8, 81-110, 163-180)

W 2020 r. Inspekcja Sanitarna (dalej: IS) zrealizowała dochody wynikające z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁸. Decyzjami administracyjnymi nałożono kary pieniężne za naruszenie obowiązku hospitalizacji, kwarantanny lub izolacji na kwotę 412,2 tys. zł⁹. Dochody wykonane wyniosły 44,3 tys. zł, a w stosunku do zaległości podjęto działania windykacyjne, tj. wystawiono upomnienia i skierowano do egzekucji komorniczej.

(akta kontroli tom I str. 159-162)

Dochody zrealizowane przez Biuro Organizacji, Kadr i Budżetu Urzędu (dysponenta III stopnia, dalej: BOKiBU) w 2020 r. wyniosły 2 238,4 tys. zł i były niższe o 107,6 tys. zł (tj. o 4,6%) od wykonanych w 2019 r. oraz wyższe o 26,4 tys. zł (1,2%) od zaplanowanych na 2020 r. Głównym źródłem dochodów były wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych, zrealizowane w kwocie 1 966,8 tys. zł, stanowiącej 100,6% planu po zmianach i 95,6% dochodów wykonanych w 2019 r. Plan dochodów, ustalony w układzie wykonawczym na 2020 r. w kwocie 2 740 tys. zł, w trakcie 2020 r. został zmniejszony o 528,0 tys. zł (19,3%), zgodnie z ustawą z dnia 29 października 2020 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2020¹⁰. Przyczyną zmniejszenia planu były m.in.: spadek dochodów z najmu i użyczenia spowodowany sytuacją epidemiczną wywołaną wirusem SARS-CoV-2, realizacja wniosku NIK po kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2019 r.”, dotyczącego planowania dochodów z najmu w kwotach netto (bez podatku od towarów i usług) oraz mniejsze zainteresowanie uzyskaniem uprawnień instruktora i wykładowcy nauki jazdy.

(akta kontroli tom II str. 104, 178-200, 210, 217, 266-274)

1.2. Na koniec 2020 r. w części 85/06 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 956 688,0 tys. zł, w tym zaległości stanowiły 946 056,8 tys. zł. W porównaniu do 2019 r. należności były wyższe o 47 112,3 tys. zł (tj. o 5,2%), a zaległości o 41 896,8 tys. zł (4,6%). Zwiększenie dotyczyło głównie zaległości z tytułu zwrotów świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego i zaliczek

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 2040.

⁸ Dz. U. poz. 1842, ze zm., dalej: ustawa o COVID-19.

⁹ Decyzje o nałożeniu kar w kwocie 62,5 tys. zł zostały uchylone w postępowaniu odwoławczym.

¹⁰ Dz. U. poz. 1919.

alimentacyjnych (wzrosły o 44 899,2 tys. zł, z 844 650,8 tys. zł do 889 550,0 tys. zł, tj. o 5,3%). Przyczyną nieskutecznej egzekucji ww. należności była sytuacja materialna dłużników alimentacyjnych oraz trudności w określeniu ich miejsca zamieszkania.

(akta kontroli tom I str. 7-8, 113-140, 163-180)

Na koniec 2020 r. w BOKiBU należności pozostałe do zapłaty wyniosły 10,1 tys. zł, w tym zaległości stanowiły 8,2 tys. zł. Najwyższe zaległości dotyczyły opłat za najem lokali (3,1 tys. zł) i zwrotu kosztów postępowania przed WKOZM (2,5 tys. zł). W porównaniu do roku 2019 należności były niższe o 2 tys. zł (16,5%), a zaległości o 3,6 tys. zł (30,5%).

(akta kontroli tom II str. 104, 168-177, 218, 235-244)

1.3. Badaniem objęto działania w celu windykacji 24 zaległości na kwotę ogółem 165,0 tys. zł, z tego 5 (159,2 tys. zł) ujętych w księgach dysponenta części (Wydziału Finansów i Certyfikacji, dalej: WFIC), 19 (5,8 tys. zł) – w księgach BOKiBU.

W WFIC po upływie terminu zapłaty należności podejmowano działania w celu ich windykacji. Monitorowano stan prowadzonych postępowań egzekucyjnych, odwoławczych oraz działania komorników sądowych. Analizowano też zaległości, których egzekucja w latach poprzednich okazała się bezskuteczna, pod kątem możliwości ponownego wszczęcia postępowania, np. w przypadku pozyskania informacji o nowych źródłach dochodu dłużnika.

(akta kontroli tom I str. 10-11, 189-193)

W BOKiBU nie podjęto działań windykacyjnych w stosunku do zaległości (2,5 tys. zł) wynikających z pięciu orzeczeń WKOZM o zwrocie kosztów postępowania przed tą komisją. Nieprawidłowość taką stwierdzono również w kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2019 roku”. W ramach realizacji wniosku pokontrolnego opracowano „Instrukcję obiegu dokumentacji finansowo-księgowej dla potrzeb WKOZM”, w której określono zasady dotyczące ewidencjonowania i podejmowania działań związanych z tymi należnościami. Instrukcja weszła w życie 31 grudnia 2020 r., to jest w dniu zawarcia porozumienia pomiędzy LUW a WKOZM określającego zasady współdziałania tych jednostek przy obsłudze finansowo-księgowej WKOZM. Należności wynikające z orzeczeń WKOZM były ewidencjonowane w księgach BOKiBU na podstawie informacji o wydanych orzeczeniach, przekazywanych przez Przewodniczącego WKOZM za pośrednictwem Wydziału Zdrowia (dalej: WZ), niezwłocznie po otrzymaniu tych informacji.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniach podjętych w celu windykacji pozostałych 14 badanych należności BOKiBU (3,3 tys. zł). W szczególności wysyłano do dłużników wezwania do zapłaty, prowadzono działania przedegzekucyjne w celu pozasądowego rozwiązania sporu oraz kierowano sprawy na drogę sądową bądź do egzekucji komorniczej, na bieżąco monitorując działania w tych sprawach. Zrealizowano wniosek NIK po kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2019 r.”, dotyczący dokumentowania doręczenia faktur za najem lokali w sposób pozwalający na dochodzenie ewentualnych roszczeń z tego tytułu oraz terminowego ujmowania należności w księgach LUW.

W 2020 r. w LUW nie wystąpiły przypadki zawarcia ugody w sprawie spornej należności cywilnoprawnej na podstawie art. 54a ufp.

(akta kontroli tom I str. 224, tom II str. 235-244, 259-261, 267-295, 319-321)

1.4. W 2020 r. Wojewoda Lubelski udzielił 28 ulg w spłacie należności Skarbu Państwa, zarejestrowanych w ewidencji WFIC, na kwotę 1 942,6 tys. zł, w tym

20 należności umorzono (1 507,3 tys. zł), siedem rozłożono na raty (122,2 tys. zł) i jedną odroczone (313,1 tys. zł).

Badanie sześciu postępowań w sprawie udzielenia ulg (dwóch rozłożonych na raty na kwotę 26,2 tys. zł, trzech umorzonych na kwotę 418,7 tys. zł, jednej, w której odroczone termin płatności na kwotę 313,1 tys. zł) wykazało, że prowadzono je zgodnie z przepisami, a udzielenie ulg było uzasadnione.

(akta kontroli tom I str. 62-67)

W 2020 r. Dyrektor Generalna Urzędu udzieliła 21 ulg w spłacie należności zaewidencjonowanych w księgach BOKiBU, na kwotę 12,8 tys. zł, w tym 19 należności umorzono (w całości lub w części), jedną rozłożono na raty, a w jednym przypadku podjęto decyzję o niepobieraniu należności z tytułu czynszu na podstawie art. 15jb ustawy o COVID-19. Kontrolą objęto osiem postępowań o udzielenie ulg, w tym:

- pięć umorzeń należności z tytułu czynszu za najem, udzielonych na wniosek o pomoc rekompensującą negatywne konsekwencje ekonomiczne spowodowane pandemią COVID-19 (5,7 tys. zł),
- niepobranie czynszu za najem za październik, listopad i grudzień 2020 r. na podstawie art. 15jb ustawy o COVID-19 (3,8 tys. zł),
- rozłożenie na raty należności z tytułu najmu (1,4 tys. zł),
- umorzenie należności z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności naliczonej zgodnie z art. 10 ustawy z 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych¹¹ oraz odsetek, w związku z opóźnieniem płatności czynszu najmu (0,2 tys. zł).

W ww. postępowaniach nie stwierdzono nieprawidłowości. Udzielenie ulg poprzedzone było analizą przesłanek uzasadniających ich zastosowanie, zrealizowano wniosek sformułowany w tym zakresie po kontroli „Wykonanie budżetu w 2019 roku”.

(akta kontroli tom II str. 235-244, 259-261, 267-295, 319-321)

1.5. W 2020 r. w księgach WFiC odpisano z tytułu przedawnienia należności w kwocie 1 327,1 tys. zł, wynikające z kar administracyjnych nałożonych na przewoźników za przewiezienie przez granicę państwa cudzoziemca nieposiadającego ważnego dokumentu podróży, kosztów wydalenia cudzoziemców oraz kar nakładanych przez organy nadzoru budowlanego. Nie dokonywano odpisów należności przedawnionych w księgach BOKiBU. W badanej próbie należności dysponenta części budżetowej i dysponenta III stopnia nie stwierdzono należności przedawnionych.

(akta kontroli tom I str. 68-73, tom II str. 219, 235-244)

1.6. Odpisy aktualizujące wartość należności budżetowych utworzone zostały zgodnie z art. 35b ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹². Zrealizowano wniosek NIK skierowany w tym zakresie po kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2019 roku”. Na koniec 2020 r. odpisy wyniosły:

- w ewidencji księgowej WFiC – 8 174,7 tys. zł. W badanej próbie należności odpisy aktualizujące wyniosły 183,4 tys. zł i dotyczyły pięciu dłużników. Obejmowały prawidłowe kwoty należności i zostały ujęte we właściwych rozdziałach klasyfikacji budżetowej;
- w ewidencji księgowej BOKiBU – 2,0 tys. zł. Dotyczyły nieuregulowanych należności z lat 2014-2020, objętych egzekucją komorniczą.

(akta kontroli tom I str. 74-79, tom III str. 5-8)

¹¹ Dz.U. z 2021 r. poz. 424.

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.

1.7. Obowiązek nadzoru i kontroli w zakresie, o którym mowa w art. 175 ust. 2 pkt 1-5 ufp, realizowano w szczególności poprzez dokonywanie kwartalnych analiz wykonania budżetu, obejmujących m.in. prawidłowość i terminowość pobierania dochodów oraz działania podejmowane w celu windykacji zaległości z tytułu dochodów budżetowych. Przeprowadzono 34 kontrole w jednostkach podległych Wojewodzie Lubelskiemu i jednostkach samorządu terytorialnego (dalej j.s.t.), których przedmiotem była m.in. prawidłowość pobierania i odprowadzania dochodów na rachunek budżetu państwa. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.: nieprawidłowego ustalania i ewidencjonowania należności i dochodów budżetowych, nieterminowego ich odprowadzania oraz niepodejmowania czynności windykacyjnych wobec zaległych należności. WFiC monitorował wdrażanie zaleceń pokontrolnych wydanych w celu usunięcia nieprawidłowości.

Stwierdzone w toku niniejszej kontroli nieprawidłowości świadczące o niewystarczającym nadzorze nad dochodzeniem przez Urząd (dysponenta III stopnia) należności budżetowych, ze względu na ich skalę, nie miały wpływu na ogólną ocenę sprawowania nadzoru nad windykacją w 2020 r. zaległych należności w części 85/06.

(akta kontroli tom V str. 52-82)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W 2020 r. nie podjęto działań windykacyjnych w stosunku do należności pięciu dłużników w kwocie 2 491,47 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania orzeczonych przez WKOZM, w tym czterech ujętych w księgach BOKiBU przed 1 stycznia 2020 r. oraz jednej – zaksięgowanej pod datą 7 kwietnia 2020 r.¹³ Monitorowanie tych należności ograniczało się do sprawdzenia wpłat i przekazania – na wniosek Przewodniczącego WKOZM – informacji w tym zakresie do WZ. Działania windykacyjne wobec tych dłużników podjęto dopiero w trakcie kontroli NIK. Polegały one na skierowaniu do dłużników wezwań do zapłaty (24 lutego i 23 marca 2021 r.).

(akta kontroli tom II str. 104, 235-244, 259-261, 275-297)

Zgodnie z art. 67l ust. 4 i 5 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta¹⁴, kwotę stanowiącą równowartość kosztów postępowania przed wojewódzką komisją uiszcza się na rachunek właściwego urzędu wojewódzkiego, a wpływy z kosztów stanowią dochód budżetu państwa.

Zgodnie z art. 42 ust. 5 ufp, jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. W myśl § 63 ust. 7 pkt 7 Regulaminu LUW¹⁵ oraz § 16 ust. 1 pkt 7 Regulaminu BOKiBU stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 1 Dyrektora BOKiBU z dnia 10 maja 2017 r., do zakresu działania Oddziału Budżetu Urzędu należy prowadzenie windykacji należności w zakresie zadań realizowanych przez Biuro.

Dyrektor Generalny LUW wyjaśniła, że brak działań windykacyjnych wynikał m.in. z tego, że od marca 2020 r. zarówno WKOZM, jak i LUW działały w szczególnym trybie, wynikającym z regulacji dotyczących pandemii COVID-19. Priorytetowe stało się przeciwdziałanie skutkom choroby zakaźnej, to jest organizacja systemu opieki

¹³ Dłużnik złożył 15 grudnia 2020 r. wniosek o umorzenie należności, który nie został uzupełniony w terminie określonym przez Urząd.

¹⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 849, ze zm.

¹⁵ Załącznik do zarządzenia nr 106 Wojewody Lubelskiego z dnia 3 października 2016 r., ze zm.

zdrowotnej w celu ochrony zdrowia i życia ludzkiego. Zawarcie porozumienia z WKOZM miało na celu wprowadzenie regulacji uzupełniających.

(akta kontroli tom II str. 297, 304-305)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Wojewody Lubelskiego podejmowane w celu dochodzenia zaległych należności budżetowych. Nieprawidłowość, polegająca na zaniechaniu działań windykacyjnych w stosunku do części należności ujętych w księgach BOKiBU, ze względu na ich znikomy udział w zaległych należnościach budżetowych w części 85/06, nie wpłynęła na ogólną ocenę działań windykacyjnych dysponenta części.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

2.1.1. W 2020 r. w części 85/06 zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 4 503 185,3 tys. zł (w tym 29 535,3 tys. zł wynosiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r.). Wydatki stanowiły 98,6% planu po zmianach (4 568 692,0 tys. zł) i były o 506 820,4 tys. zł (tj. o 12,7%) wyższe niż w 2019 r. W żadnej podziałce klasyfikacyjnej plan wydatków nie został przekroczony.

Nie wykorzystano środków finansowych w kwocie 65 506,7 tys. zł (tj. 1,4% planu po zmianach), na którą składały się przede wszystkim zwroty dotacji przez jednostki samorządu terytorialnego. Niewykorzystanie planowanych środków finansowych wystąpiło głównie w działach:

- 010 – Rolnictwo i łowiectwo, w którym nie wykorzystano 13 289,7 tys. zł (tj. 4,7% planu po zmianach), m.in z uwagi na niższe niż zaplanowano wydatki Inspekcji Weterynaryjnej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz przedłużające się postępowania związane z realizacją projektów scalania gruntów rolnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- 600 – Transport i łączność, w którym nie wykorzystano 4 613,1 tys. zł (5,7%), głównie wskutek niższych od planowanych wydatków na finansowanie ulgowych przejazdów środkami transportu zbiorowego (z powodu pandemii), a także oszczędności uzyskanych po przeprowadzonych przetargach oraz niższych kosztów bieżącego utrzymania przejść drogowych,
- 700 – Gospodarka mieszkaniowa, w którym nie wykorzystano 2 465,9 tys. zł, (17,2%), m.in z uwagi na niższe koszty opracowania operatów szacunkowych przez rzeczoznawców w celu wypłaty odszkodowań,
- 851 – Ochrona zdrowia, w którym nie wykorzystano 10 175,8 tys. zł (3%), głównie w wyniku niższych kosztów funkcjonowania IS oraz kosztów realizacji czynności ratownictwa medycznego,
- 852 – Pomoc społeczna, w którym nie wykorzystano 7 954,9 tys. zł (2,9%), m.in. z powodu mniejszej od zaplanowanej liczby osób korzystających z programów dożywiania i wspierających seniorów, ze względu na stan pandemii,
- 855 – Rodzina, w którym nie wykorzystano 19 925,4 tys. zł (0,6%), głównie z powodu trudności w prawidłowym oszacowaniu przez gminy liczby osób uprawnionych i potrzeb finansowych na wypłatę świadczeń wychowawczych w ramach programu „Rodzina 500 plus”.

(akta kontroli tom I str. 233-260, 264-393)

W 2020 r. Wojewoda Lubelski wydał 43 decyzje w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetu państwa, w związku ze stwierdzeniem opóźnień w realizacji zadań oraz nadmiaru posiadanych środków (art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp). Zablockowano wydatki w kwocie 45 444,7 tys. zł, z czego 11 162,1 tys. zł stanowiły niewykorzystane środki z rezerw. W 2020 r. Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej (dalej: MF) zablockował wydatki w części 85/06 w kwocie 3 538,0 tys. zł.

Nie zrealizowano zadań m.in. w zakresie scalania gruntów z powodu przedłużających się postępowań o udzielenie zamówień publicznych, zakupu wyposażenia dla Państwowej Straży Pożarnej (dalej: PSP) ze względu na brak potencjalnych wykonawców, zakupu urządzenia na potrzeby obsługi przejść granicznych z powodu niedostarczenia sprzętu przez wykonawcę. Nie stwierdzono przypadków zaniechania dokonania blokady planowanych wydatków w sytuacji dysponowania informacjami o braku możliwości wydatkowania środków finansowych do końca roku budżetowego. Badanie sześciu decyzji w sprawie blokowania planowanych wydatków w kwocie 5 703,2 tys. zł nie wykazało nieprawidłowości. Decyzje w sprawie blokowania wydatków zostały prawidłowo wykazane w systemie Trezor. Decyzjami MF z dnia 25 i 30 grudnia 2020 r. plan wydatków budżetu Wojewody Lubelskiego został zmniejszony o kwotę 41 636,0 tys. zł, wynikająca z ww. decyzji wydanych w sprawie blokowania wydatków budżetowych.

(akta kontroli tom I str. 394-414, 525-531)

Wydatki Urzędu zrealizowane zostały w kwocie 85 391,6 tys. zł (w tym niewygasające wyniosły 701,7 tys. zł) i stanowiły 99,1% planu po zmianach. Były o 11 889,3 tys. zł, tj. o 16,2%, wyższe niż w 2019 r., głównie w wyniku zwiększenia wydatków na wynagrodzenia, wykonania większej liczby operatów szacunkowych będących podstawą ustalenia odszkodowań w postępowaniach związanych z realizacją inwestycji drogowych, zakupu materiałów i wyposażenia na cele związane z walką z pandemią COVID-19.

(akta kontroli tom II str. 108-136, 220, 262-265)

W ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji na lata 2014-2020 wydatkowano 198,7 tys. zł (w tym: 149,0 tys. zł stanowił wkład UE; 49,7 tys. zł wkład budżetu państwa) na realizację projektów: „Przyjazny i bezpieczny urząd” oraz „Lubelska Koalicja na rzecz Integracji”. Środki finansowe przeznaczono m.in. na: wynagrodzenia osób zaangażowanych w realizację projektu, zakup mebli, komputerów, skanerów, drukarek, lamp bakteriobójczych, przesłon, remont pomieszczeń, a także zakup urządzeń do badania autentyczności dokumentów oraz rozbudowę systemu kierowania ruchem.

(akta kontroli tom II str. 513-528, tom III str. 13-14)

2.1.2. W 2020 r. plan wydatków budżetu Wojewody Lubelskiego został zwiększony per saldo o kwotę 736 101,0 tys. zł, z tego:

- zwiększono o 491 896,8 tys. zł z rezerw celowych budżetu państwa,
- zwiększono o 14 993,2 tys. zł z rezerwy ogólnej,
- zwiększono o 11 823,0 tys. zł z części budżetowej 42 – Sprawy wewnętrzne, z przeznaczeniem na sfinansowanie skutków podwyżek uposażeń funkcjonariuszy PSP oraz wypłatę rekompensaty pieniężnej za przedłużony czas służby strażaków,
- zwiększono o 259 024,0 tys. zł w związku ze zmianą ustawy budżetowej,
- zmniejszono o 41 636,0 tys. zł na podstawie decyzji MF z dnia 25 i 30 grudnia 2020 r. w sprawie zmian w budżecie państwa na 2020 r.¹⁶.

W związku z niewykorzystaniem środków z rezerw celowych Wojewoda Lubelski wystąpił do MF z wnioskami o korektę decyzji przyznającej środki z rezerw na kwotę ogółem 7 378,0 tys. zł.

W wyniku kontroli P/20/012 „Planowanie i wykorzystanie rezerw budżetu państwa i budżetu środków europejskich” pozytywnie oceniono działalność Wojewody Lubelskiego w zakresie planowania i wykorzystania rezerw w części 85/06.

(akta kontroli tom I str. 126-128, 261, 445-449, tom V str. 316)

¹⁶ W tym: środki z ustawy o 30 653,9 tys. zł, z rezerw celowych o 10 982,1 tys. zł.

Badanie zwiększenia budżetu Wojewody Lubelskiego o kwotę 170 162,6 tys. zł, pochodzącą z pięciu tytułów rezerw celowych¹⁷ oraz o kwotę 12 604,7 tys. zł rezerwy ogólnej, wykazało, że po otrzymaniu decyzji MF o przeniesieniu kwot z rezerw do części 85/06, Wojewoda Lubelski prawidłowo wprowadził odpowiednie zmiany w planie wydatków. Zwiększenia te wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe.

Środkami z rezerw celowych sfinansowano świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku. Ponadto poniesiono wydatki na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz na podwyżki wynagrodzeń dla pracowników IS, wynagrodzenia zespołów ratownictwa medycznego za pracę w ramach pełnienia dyżuru medycznego oraz dodatki za pracę w porze nocnej i w święta. Poniesiono także koszty opracowania operatów szacunkowych w celu ustalenia odszkodowań w postępowaniach związanych z przygotowaniem i realizacją inwestycji prowadzonych w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych¹⁸ oraz dofinansowano działalność domów pomocy społecznej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Środki finansowe z rezerw celowych przeznaczono na zadania określone w decyzjach o ich przyznaniu. Nie wykorzystano kwoty 13 481,1 tys. zł, z tego 3 132,9 tys. zł zostało zablokowane przez Wojewodę Lubelskiego oraz uwzględnione w decyzji MF z dnia 30 grudnia 2020 r. zmniejszającej wydatki w części 85/06. Ponadto kwota 701,7 tys. zł została ujęta w wykazie wydatków, które nie wygasają z upływem 2020 r. Przyczynami niewykorzystania środków finansowych były głównie niższe niż szacowano potrzeby w zakresie udzielania świadczeń pomocy społecznej, absencji pracowników IS, niższe koszty realizacji zadań w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych i przedłużenie postępowań w sprawie wydania zezwoleń na realizację inwestycji drogowych.

Środkami z rezerwy ogólnej (941,9 tys. zł) sfinansowano zadania związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzeniania się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2. Kwota 11 662,8 tys. zł, przeznaczona dla szpitali wojewódzkich (m.in. na zakup sprzętu medycznego i modernizację oddziału), została ujęta w wykazie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, ze względu na sytuację epidemiczną oraz brak możliwości przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego i zrealizowania zadań w okresie od przyznania środków (w listopadzie 2020 r.) do końca roku.

(akta kontroli tom I str. 415-440, tom II str. 230-234, 529, tom III str. 189-228)

Badanie pięciu decyzji, przyznających środki na przeciwdziałanie COVID-19 z rezerw celowych¹⁹ w kwocie ogółem 12 399,8 tys. zł, nie wykazało

¹⁷ Poz. 7 – Dopłaty do paliwa rolniczego, poz. 34 – Środki na realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz na opłacenie składki emerytalnej i rentowej z ubezpieczenia społecznego, a także na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne i zasiłki dla opiekunów i na realizację art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, poz. 41 – Uzupelnienie wydatków na gospodarkę nieruchomościami, poz. 68 – Środki na zadania w obszarze zdrowia, poz. 73 – Przeciwdziałanie COVID-19.

¹⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1363, ze zm.

¹⁹ Poz. 4 Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych i poz. 8 Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

nieprawidłowości. Z przyznanych środków wykorzystano 11 950,7 tys. zł, zgodnie z przeznaczeniem określonych w decyzjach w sprawie ich przyznania, tj. na wynagrodzenia pracowników IS za pracę w godzinach nadliczbowych, a także na zakup materiałów i wyposażenia dla IS i szpitali. Niewykorzystanie pozostałych środków wynikało z absencji pracowników IS i niższych niż szacowano kosztów zakupu. Kwota 180 tys. zł została zablokowana przez Wojewodę Lubelskiego.

(akta kontroli tom I str. 441-444)

W trakcie 2020 r. plan wydatków Urzędu, ustalony w układzie wykonawczym w kwocie 78 884 tys. zł, został zwiększony (per saldo) o 7 268 tys. zł (o 9,2%). Zwiększenia z rezerw celowych wyniosły 6 454,4 tys. zł, z czego wykorzystano 96,2% (tj. 6 212,1 tys. zł, łącznie z wydatkami niewygasającymi w kwocie 701,7 tys. zł). Niewykorzystanie pozostałych środków finansowych wynikało z przesunięcia terminów wydania zezwoleń na realizację inwestycji drogowych i związanego z tym opracowania operatów szacunkowych, niższych niż szacowano kosztów wynagrodzeń lekarzy, o których mowa w art. 47 ust. 10-12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi²⁰ oraz kosztów realizacji projektu „Lubelszczyzna dla Niepodległej”.

(akta kontroli tom II str. 108-122, 220, 230-234, 262-265, 529, tom III str. 13-14)

2.1.3. Wojewoda Lubelski, działając na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy o COVID-19, wydał w dniu 24 marca 2020 r. pięciu j.s.t. polecenia doposażenia ośmiu szpitali w środki ochrony osobistej oraz materiały do dezynfekcji. W celu sfinansowania tych działań, w dniu 2 kwietnia 2020 r. zawarte zostały porozumienia z j.s.t. na kwotę ogółem 1 017,6 tys. zł, przyznaną z rezerwy celowej poz. 4. Szpitale wykorzystaly 1 004,3 tys. zł (tj. 98,7%), z przeznaczeniem na zakup m.in.: masek ochronnych z filtrem FFP3, płynów do szybkiej dezynfekcji, zestawów ochrony biologicznej, sterylnych fartuchów chirurgicznych, rękawic nitrylowych. Niewydatkowana przez Szpital w Chełmie kwota 13,3 tys. zł została terminowo zwrócona do LUW.

Wojewoda Lubelski nie zawierał z przedsiębiorcami umów, o których mowa w art. 11 ust. 3 ustawy o COVID-19 (do 18 kwietnia 2020 r.) i art. 11 ust. 6 ww. ustawy (od 18 kwietnia 2020 r.). Nie otrzymał też poleceń wpłat środków na fundusz związany ze zwalczaniem epidemii COVID-19.

(akta kontroli tom II str. 393, 437-448, tom IV str. 76-116)

2.1.4. Dotacje²¹ na wydatki bieżące udzielone z budżetu Wojewody Lubelskiego wyniosły 4 013 709,0 tys. zł (w tym 3 957,0 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r.), tj. były o 1,1% niższe od planu po zmianach (4 060 550,7 tys. z) i zostały w większości przekazane jednostkom samorządu terytorialnego na realizację zadań zleconych, dofinansowanie zadań własnych oraz realizację zadań na podstawie porozumień.

Dotacje na realizację zadań zleconych wyniosły 3 515 582,8 tys. zł (w tym 2 625,4 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r.). Zostały wykorzystane głównie na wypłatę przez gminy świadczeń wychowawczych stanowiących pomoc państwa w wychowywaniu dzieci (2 117 551,7 tys. zł), świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (784 223,7 tys. zł), funkcjonowanie komend powiatowych i miejskich PSP (161 571,2 tys. zł), zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju

²⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1845, ze zm.

²¹ W wystąpieniu pokontrolnym wydatki według grup ekonomicznych (tj. na dotacje, świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki bieżące jednostek budżetowych i wydatki majątkowe) podano z uwzględnieniem grupy ekonomicznej „Wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków UE”.

napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej (109 999,3 tys. zł) i wypłatę świadczeń w ramach programu „Dobry Start” (74 140,1 tys. zł).

Dotacje na dofinansowanie zadań własnych²² wyniosły 313 069,9 tys. zł (w tym 1 331,7 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r.). Środki te przeznaczono m.in. na dofinansowanie kosztów realizacji zadań w zakresie: wychowania przedszkolnego (73 077,3 tys. zł), wypłaty zasiłków stałych osobom z orzeczoną stopniem niepełnosprawności (50 391,3 tys. zł) i zasiłków okresowych (33 166,7 tys. zł), utrzymania mieszkańców w powiatowych domach pomocy społecznej (55 230,5 tys. zł), funkcjonowania gminnych ośrodków pomocy społecznej (37 787,5 tys. zł) oraz pomoc materialną dla uczniów (18 230,5 tys. zł).

Dotacje na realizację bieżących zadań na podstawie porozumień wyniosły 7 088,0 tys. zł, zostały przekazane do j.s.t. m.in. na: finansowanie zadań związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2 (2 578,4 tys. zł), organizację i prowadzenie doradztwa metodycznego nauczycieli (3 091,6 tys. zł) oraz utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych (296,5 tys. zł).

Dotacje udzielone na zadania realizowane przez pozostałe podmioty zostały wykorzystane głównie na finansowanie medycznych czynności ratunkowych zespołów ratownictwa medycznego (142 639,9 tys. zł).

(akta kontroli tom I str. 233-260, 532-533)

W 2020 r. wydatki na dotacje z rezerw celowych, poniesione w związku z realizacją zadań w zakresie przeciwdziałania pandemii COVID-19, wyniosły 26 155,4 tys. zł, tj. stanowiły 94,0% planu po zmianach (27 811,9 tys. zł), zostały przeznaczone głównie na:

- organizację i utrzymanie miejsc kwarantanny zbiorowej, m.in. zakup żywienia, środków higieny osobistej, do utrzymania czystości i dezynfekcji pomieszczeń, wyposażenia oraz dezynfekcję budynków (1 706,9 tys. zł),
- doposażenie szpitali w sprzęt (respiratory, kardiomonytory, aparaty RTG, analizator do oznaczania wirusa SARS-CoV-2, ECMO) oraz środki ochrony osobistej i materiały do dezynfekcji (16 580,0 tys. zł, w tym 6 433,5 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r.),
- funkcjonowanie mobilnych zespołów wymazowych i zakup środków ochrony osobistej (3 047,7 tys. zł),
- wynagrodzenia zespołów ratownictwa medycznego za pracę w ramach pełnienia dyżuru medycznego oraz dodatek za pracę w porze nocnej i w święta (2 600,1 tys. zł),
- dofinansowanie zakupu środków ochrony osobistej dla domów pomocy społecznej (2 120,7 tys. zł).

(akta kontroli tom I str. 320-362)

2.1.5. Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 3 132,0 tys. zł, tj. stanowiły 99,0% planu po zmianach (3 162,8 tys. zł). Środki finansowe przeznaczono głównie na stypendia dla uczniów szczególnie uzdolnionych (942,0 tys. zł), nagrody dla nauczycieli za wybitne osiągnięcia w pracy dydaktycznej (436,5 tys. zł), zasądzone renty (472,5 tys. zł).

(akta kontroli tom I str. 233-260, 391)

²² Łącznie z dotacjami przekazanymi z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych.

W Urzędzie wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 334,0 tys. zł i stanowiły 98,7% planu po zmianach (338,4 tys. zł). Poniesiono je na ekwiwalenty za pranie odzieży roboczej oraz umundurowania, zakup wody źródlanej i refundację, ekwiwalentów za zużycie sprzętu i energii w trakcie pracy zdalnej oraz kosztów zakupu okularów korekcyjnych i odprawę pośmiertną (207,8 tys. zł), zasądzone renty (21,1 tys. zł), wynagrodzenia za udział w pracach komisji lekarskich (105,1 tys. zł).

(akta kontroli tom II str. 108-122)

2.1.6. Wydatki bieżące jednostek budżetowych w części 85/06 wyniosły 379 682,5 tys. zł (w tym 2 151,7 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r.) i były o 2,7% niższe od planu po zmianach (390 110,9 tys. zł). W ponad 65% (246 844,2 tys. zł) zostały przeznaczone na wynagrodzenia oraz pochodne od wynagrodzeń pracowników i funkcjonariuszy, a kwotę 112 696,5 tys. zł wydatkowano na zakupy materiałów i usług związanych z utrzymaniem i funkcjonowaniem jednostek budżetowych.

(akta kontroli tom I str. 233-260, 391)

Wydatki bieżące jednostek budżetowych w Urzędzie wykonano w kwocie 80 147,2 tys. zł (w tym 701,7 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r.), były o 0,9% niższe od planu po zmianach. Ponad 76% tych środków (61 407,8 tys. zł) przeznaczono na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń. Pozostałe wydatkowano głównie na zakupy materiałów i usług związanych z utrzymaniem i funkcjonowaniem Urzędu oraz zwalczaniem pandemii.

(akta kontroli tom II str. 108-122, 220-224, 245-248)

Przeciętne zatrudnienie w części 85/06 w 2020 r., w przeliczeniu na pełne etaty, wyniosło 2 933 osoby i było o 8 osób (o 0,3%) większe niż w 2019 r. Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach wydatki na wynagrodzenia w 2020 r. wyniosły 208 702,6 tys. zł i były o 18,3% wyższe niż w 2019 r. (176 353,4 tys. zł). W jednostkach budżetowych planowane wydatki na wynagrodzenia nie zostały przekroczone. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w części 85/06 w 2020 r. wyniosło 5 929,7 zł i było o 18,0% wyższe niż w 2019 r. (5 024,3 zł). Wzrost wydatków na wynagrodzenia i przeciętnego wynagrodzenia spowodowany był przede wszystkim podwyżkami wynagrodzeń pracowników, tj. wzrostem o 6% kwoty bazowej służącej do ustalania wynagrodzenia członków korpusu służby cywilnej, podwyżkami w ww. wysokości wynagrodzeń pracowników nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, podwyższeniem minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2020 r. oraz sfinansowaniem z rezerw celowych skutków podwyżek udzielonych w 2019 r.

(akta kontroli tom I str. 89-90, 197-232)

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe w 2020 r. wyniosły 20 025,4 tys. zł i były o 2 059,9 tys. zł (tj. o 11,5%) wyższe niż w 2019 r. (17 965,5 tys. zł). Wynikało to głównie z wyższych kosztów realizacji zadań przez inspekcję weterynaryjną, tj. wzrostu liczby kontroli gospodarstw rolnych w związku z ogniskami afrykańskiego pomoru świń oraz prowadzenia nadzoru nad rozbiorem i przetwórstwem drobiu w większej liczbie zakładów przetwórstwa mięsa.

(akta kontroli tom I str. 233-260, 391, tom V str. 419-423)

Przeciętne zatrudnienie w Urzędzie w przeliczeniu na pełnozatrudnionych zwiększyło się o 17 osób (z 776 osób w 2019 r. do 793 osób w 2020 r.), natomiast stan zatrudnienia na koniec 2020 r. (804 osoby) był o 21 osób większy w porównaniu do stanu na koniec 2019 r. (783 osoby), głównie z powodu zwiększenia zatrudnienia w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców w związku z realizacją zadań związanych z obsługą wniosków cudzoziemców

i prowadzeniem postępowań o wydanie zezwoleń na pobyt i pracę. Wydatki na wynagrodzenia wyniosły 51 914,8 tys. zł, stanowiły 99,9% planu (51 935,9 tys. zł) oraz 116,8% wydatków poniesionych w 2019 r. (44 446,7 tys. zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2020 r. wyniosło 5 455,5 zł i w porównaniu do 2019 r. (4 773,0 tys. zł) było wyższe o 682,5 zł, tj. o 14,3%. Wynikało to głównie z podwyżek wynagrodzeń w 2020 r. (o 6%), a także uwzględnienia skutków podwyżek udzielonych w 2019 r.

(akta kontroli tom II str. 106-122, 222, 245-246, 298-306)

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe w Urzędzie w 2020 r. wyniosły 1 435,2 tys. zł i były o 7,6 % wyższe od wydatków w 2019 r. (1 333,5 tys. zł). Wynikało to głównie ze wzrostu wysokości minimalnej stawki godzinowej, wydłużenia okresów obowiązywania niektórych umów oraz zwiększenia liczby konsultantów wojewódzkich.

(akta kontroli tom II str. 108-122, 298-306)

W związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 w Urzędzie wprowadzono tryb świadczenia pracy w formie zdalnej. W poszczególnych miesiącach formą tą objęto od 7% (w sierpniu) do 59,7% (w listopadzie)²³ pracowników Urzędu. Dodatkowe koszty poniesione przez Urząd z tego tytułu wyniosły 1 045,1 tys. zł, obejmowały m.in. zakupy sprzętu komputerowego i oprogramowania (996,4 tys. zł) oraz wypłatę ryczałtu dla pracowników z tytułu zużycia energii i sprzętu (45,7 tys. zł). W Urzędzie opracowano i wdrożono regulacje dotyczące trybu zdalnego, w tym zasady nadzorowania pracy zdalnej oraz jej finansowania.

(akta kontroli tom II str. 250-253, 298-318)

2.1.7. Wydatki majątkowe finansowane z budżetu państwa w części 85/06 w 2020 r. wyniosły 106 661,8 tys. zł (w tym 23 426,6 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r.), tj. 92,9% planu po zmianach (114 867,6 tys. zł). Zostały poniesione na:

- dotacje celowe dla j.s.t. w kwocie 84 756,1 tys. zł (w tym 23 322,6 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r.), były o 8,2% (7 536,2 tys. zł) niższe od planu po zmianach. Przyczyną niewykonania planu były głównie przedłużające się postępowania w sprawie scalania gruntów (wydatki na realizację tego zadania w kwocie 7 166,7 tys. zł zostały zablokowane);
- zadania inwestycyjne realizowane przez podległe Wojewodzie Lubelskiemu jednostki budżetowe w kwocie 21 755,7 tys. zł (w tym 104,0 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r.), były o 3% (669,6 tys. zł) niższe od planu po zmianach. Niewykorzystanie tej kwoty wynikało głównie z oszczędności uzyskanych w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych;
- dotacje celowe dla jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 150,0 tys. zł, stanowiącej 100% planu po zmianach.

(akta kontroli tom I str. 233-260, tom V str. 377-418)

Wydatki majątkowe w Urzędzie wyniosły 4 910,4 tys. zł, stanowiły 99,4% planu po zmianach i były o 2 137,7 tys. zł (30,3%) niższe od wydatków wykonanych w 2019 r. (7 048,1 tys. zł). Zostały przeznaczone m.in. na budowę budynku Centrum Powiadamiania Ratunkowego oraz Dyspozytorni Medycznej (2 180,9 tys. zł), dostosowanie budynku LUW w Lublinie do wymagań p.poż. (834,6 tys. zł), zakup 35 aparatów do tlenoterapii przemieszczalnej (600 tys. zł). W ustawie budżetowej wydatki majątkowe Urzędu zaplanowano w wysokości 4 775 tys. zł na realizację

²³ Iloraz liczby pracujących w trybie zdalnym do przeciętnej liczby osób zatrudnionych w Urzędzie (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych według metodologii sporządzania sprawozdania RB-70).

pięciu zadań. W trakcie roku zwiększono plan wydatków na realizację jednego zadania (o 23,8 tys. zł), zmniejszono – na trzy zadania (o 1 563,8 tys. zł) oraz wprowadzono 17 nowych zadań (1 706,5 tys. zł). Zmiany te były celowe i wynikały głównie z braku rozstrzygnięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na wybór wykonawcy inwestycji, zmiany sposobu wykonania niektórych prac budowlanych i związanej z tym zmiany harmonogramu robót, konieczności zakupu sprzętu komputerowego i samochodu służbowego. Zrealizowano wszystkie ww. zadania. Z powodu m.in. niższych kosztów realizacji zadań nie wykorzystano 31,1 tys. zł.

(akta kontroli tom II str. 108-120, 220, 262-265, 449-512)

2.1.8. Badaniem objęto wybrane w sposób celowy dotacje w łącznej kwocie 466 458,4 tys. zł (10,4% wydatków w części 85/06)²⁴, wykorzystane na: zwrot producentom rolnym części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego, dopłaty dla przewoźników z tytułu stosowania ustawowych ulg w przewozach pasażerskich, budowę Komendy Powiatowej PSP w Lubartowie, budowę szkoły w Branicy Radzyńskiej i przedszkola w miejscowości Krynice, finansowanie zadań z zakresu spraw obywatelskich, dofinansowanie działalności domów pomocy społecznej, wypłatę świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego i zasiłków dla opiekunów, wypłatę zasiłków okresowych, wypłatę świadczeń wychowawczych, na zadania związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Badanie wykazało m.in., że:

- dotacje udzielone na podstawie umów przekazywano na podstawie zweryfikowanych wniosków przedkładanych przez j.s.t.; przekazywanie dotacji niewymagających zawarcia umowy było poprzedzone analizą i weryfikacją zapotrzebowań składanych przez beneficjentów;
- stopień i sposób wykorzystania dotacji był przedmiotem analiz przeprowadzanych w związku z weryfikacją wniosków o płatność, zapotrzebowań zgłaszanych przez beneficjentów oraz wniosków o dokonanie zmian w planie wydatków;
- niewykorzystane środki finansowe zostały zwrócone do LUW;
- dotacje przekazywano w terminie umożliwiającym realizację zadania.

(akta kontroli tom IV str. 1-204, tom V str. 426-453)

2.1.9. Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków Urzędu w kwocie 9 013,4 tys. zł, tj. 10,6% wydatków ogółem. Doboru próby dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych, odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym LUW. Próba 45 wydatków w kwocie 3 177,4 tys. zł została wylosowana metodą monetarną²⁵. Kwotę próby zwiększono o 301,7 tys. zł, wynikającą z uwzględnienia pełnej wartości wylosowanych dowodów oraz o 5 534,3 tys. zł (104 wydatki) dobranych celowo. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatki służyły realizacji zadań i zostały wykonane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym Urzędu. Zakupy inwestycyjne zostały przekazane do użytkowania w zakładanym terminie i prawidłowo ujęte w ewidencji środków trwałych, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych²⁶.

(akta kontroli tom III str. 1-115, 229-320)

²⁴ Badaniem objęto wydatki w ośmiu działach klasyfikacji budżetowej: 010 (Rolnictwo i łowiectwo) – 3 388,4 tys. zł (1,2% wydatków w dziale), 600 (Transport i łączność) – 25 815,8 tys. zł (33,7%), 750 (Administracja publiczna) – 16 827,4 tys. zł (16,0%), 754 (Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa) – 7 160,0 tys. zł (3,6%), 801 (Oświata i wychowanie) – 3 068,7 tys. zł (2,6%), 851 (Ochrona zdrowia) – 10 241,1 tys. zł (3,1%), 852 (Pomoc społeczna) – 55 230,4 tys. zł (20,7%) oraz 855 (Rodzina) – 344 726,6 tys. zł (10,7%).

²⁵ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

²⁶ Dz. U. poz. 1864.

Badanie wydatków na usługi dystrybucji energii elektrycznej w pięciu punktach poboru energii elektrycznej²⁷ (dalej: PPE) w grupie taryfowej C21 wykazało, że:

- 1) zwiększono moc umowną w PPE ul. Spokojna od maja 2020 r. do 95 kW w przypadku, gdy wystąpiły opłaty za przekroczenie mocy umownej;
- 2) wartość mocy umownej kształtowała się na poziomie, który nie był dostosowany do faktycznego zapotrzebowania na moc elektryczną w poszczególnych okresach rozliczeniowych, tj.:
 - w PPE ul. Lubomelska maksymalna moc pobrana wyniosła od 34% do 81% mocy umownej, w tym w 10 okresach rozliczeniowych poniżej 70%,
 - w PPE ul. Czechowska maksymalna moc pobrana wyniosła od 15% do 31% mocy umownej,
 - w PPE ul. Partyzantów maksymalna moc pobrana wyniosła od 45% do 75% mocy umownej, w tym w 10 okresach rozliczeniowych poniżej 65%;
- 3) opłaty za ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej (faktury za styczeń-grudzień 2020 r.) wyniosły łącznie 291,0 tys. zł²⁸ i stanowiły 41% wydatków poniesionych na usługi dystrybucji (709,8 tys. zł). W Urzędzie dostrzeżono problem ponoszonych dużych wydatków na energię bierną, ale działania w kierunku ograniczenia wydatków odłożono do czasu zakończenia modernizacji obiektów;
- 4) zastosowano jednostrefową grupę taryfową C21 z wyższą opłatą sieciową zmienną w przypadkach, gdy opłata ta byłaby niższa w grupie taryfowej C23. Na przykładzie jednego okresu rozliczeniowego (październik 2020 r.) w Urzędzie opłata sieciowa stała byłaby niższa o 21%-34%, tj. o: 1,4 tys. zł w PPE ul. Lubomelska, 1,4 tys. zł w PPE ul. Niepodległości, 0,7 tys. zł w PPE ul. Spokojna, 0,4 tys. zł w PPE ul. Partyzantów, 0,1 tys. zł w PPE ul. Czechowska²⁹.

(akta kontroli tom V str. 83-282)

2.1.10. Kontrolą objęto pięć postępowań o udzielenie zamówień publicznych na:

- dostosowanie budynku LUW w Lublinie przy ul. Lubomelskiej 1-3 do wymagań p.poż (V etap) wraz z konserwacją (w okresie gwarancji) oświetlenia ewakuacyjnego, udzielone w trybie przetargu nieograniczonego (713,9 tys. zł),
- wykonanie remontu pomieszczeń w budynku LUW przy ulicy Lubomelskiej 1-3, udzielone w trybie przetargu nieograniczonego (1 696,7 tys. zł),
- dostawę 25 drukarek do LUW, o wartości nieprzekraczającej równowartości 30 tys. euro, udzielone z wyłączeniem stosowania Pzp (49,8 tys. zł),
- zakup środków ochrony osobistej i środków do dezynfekcji na potrzeby podmiotów leczniczych i służb województwa lubelskiego (211,8 tys. zł) oraz zakup 35 aparatów do tlenoterapii przegłosowej (600 tys. zł) w związku ze zwalczaniem epidemii, udzielone na podstawie art. 6 ustawy o COVID-19.

Wydatki na realizację ww. zamówień wyniosły w 2020 r. 2 636,7 tys. zł. Badanie wykazało, że postępowania w trybie przetargu nieograniczonego zostały przeprowadzone zgodnie z przepisami Pzp, a postępowanie na zakup drukarek zgodnie z obowiązującymi w LUW zasadami udzielania zamówień publicznych, określonymi w załączniku do zarządzenia nr 1 Dyrektora Generalnego LUW w Lublinie z dnia 2 lutego 2017 r. Udzielenie zamówień na zakup środków ochrony

²⁷ Lublin ul. Spokojna 4 nr PL_LUBD_0663001339_04 (dalej: PPE ul. Spokojna), Lublin ul. Lubomelska 1-3 nr PL_LUBD_0663001336_08 (dalej: PPE ul. Lubomelska), Lublin ul. Czechowska 15 nr PL_LUBD_0663010743_02 (dalej: PPE ul. Czechowska), Zamość ul. Partyzantów 3 nr PLZKED000000496013 (dalej: PPE ul. Partyzantów), Chełm ul. Niepodległości 1 nr PLZKED000000316460 (dalej: PPE ul. Niepodległości).

²⁸ PPE ul. Spokojna – 35,2 tys. zł, PPE ul. Lubomelska – 59,0 tys. zł, PPE ul. Czechowska – 29,8 tys. zł, PPE ul. Partyzantów – 17,5 tys. zł, PPE ul. Niepodległości – 149,5 tys. zł.

²⁹ Obliczenia przeprowadzono na podstawie danych profilowych zużycia energii czynnej pozyskanych od PGE Dystrybucja S.A. i faktur za usługi dystrybucji energii.

osobistej poprzedziły negocjacje z dostawcą, natomiast przed dokonaniem zakupu aparatów do tlenoterapii dokonano rozpoznania możliwości wykonania zlecenia u trzech potencjalnych oferentów. Badanie umów zawartych w wyniku postępowań wykazało, że wniosek sformułowany po kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2019 r.” o określanie w umowach warunków dokonywania w nich zmian, został zrealizowany. W ramach postępowania na wykonanie remontu pomieszczeń LUW zakupiono wyposażenie do wyremontowanych pokoi socjalnych i pomieszczeń dla matek z dziećmi. Wydatki na ten cel zakwalifikowane zostały do § 4270 Zakup usług remontowych.

(akta kontroli tom II str. 395-436, tom III str. 15-92, 112-114)

2.1.11. Zobowiązania w części 85/06 na 31 grudnia 2020 r. wyniosły 20 980,4 tys. zł i były o 21,8% wyższe od zobowiązań na koniec 2019 r. (17 225,5 tys. zł). Dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2019 r. i pochodnych od wynagrodzeń oraz zakupu usług. Zobowiązania Urzędu stanowiły 4 869,6 tys. zł, tj. były o 640,6 tys. zł (15,1%) wyższe od zobowiązań na koniec 2019 r.

Zobowiązania wymagalne na koniec 2020 r. wynosiły 206,7 tys. zł i były o 203,9 tys. zł wyższe od zobowiązań na koniec 2019 r. (2,8 tys. zł). Dotyczyły:

- refundacji kosztów realizacji zadań zleconych z zakresu gospodarowania nieruchomościami w części „koszty utrzymania stanowisk pracy”, poniesionych przez powiaty: chełmski, rycki i puławski w 2019 r., wynikających z rozliczeń wykorzystania dotacji złożonych przez ww. powiaty do Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Skarbu Państwa (dalej: WGNiSP) i przekazanych przez ten Wydział do WFiC pismem z 25 lutego 2020 r. (117,6 tys. zł). Wnioskiem z dnia 10 grudnia 2020 r. Wojewoda Lubelski wystąpił do MF o zwiększenie planu wydatków na sfinansowanie zobowiązań z tego tytułu ze środków rezerwy celowej (poz.16), pismem z dnia 21 grudnia 2020 r. MF odmówił przyznania środków, wskazując m.in., że tego rodzaju wydatki powinny zostać poniesione w ramach środków ujętych w ustawie budżetowej na rok 2020 w części 85/06 oraz rezerwie celowej poz. 47 lub w ustawie na rok 2021 w ww. części;
- zobowiązań wobec SP ZOZ w Hrubieszowie wynikających z umowy nr 638 z 13 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej na finansowanie zadań zespołów ratownictwa medycznego oraz transportu sanitarnego (...) z tytułu funkcjonowania mobilnego zespołu wymazowego w lipcu i sierpniu 2020 r. (87,4 tys. zł). Wniosek o wypłatę dotacji wpłynął do WZ 28 września 2020 r., a do WFiC w celu realizacji przekazany został 11 stycznia 2021 r.;
- kosztów postępowań sądowych, wynikających z wyroków, które wpłynęły do LUW w terminie uniemożliwiającym ich uregulowanie w 2020 r. oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego należnego zmarłemu pracownikowi, niewypłaconego z powodu nieprzeprowadzenia postępowania spadkowego (1,7 tys. zł).

Zobowiązania wymagalne (z wyjątkiem zobowiązań z tytułu ww. dodatkowego wynagrodzenia rocznego) zostały uregulowane w styczniu i lutym 2021 r.

(akta kontroli tom I str. 233-260, tom II str. 108-122, 145-149, 157-158, tom III str. 7, 320-472)

W 2020 r. zapłacone w ramach części 85/06 odsetki wyniosły 1,9 tys. zł i wynikały głównie z nieterminowego uregulowania płatności za zadania związane ze zwalczaniem ognisk ptasiej grypy w styczniu 2020 r., z powodu braku środków finansowych (zwiększenia z rezerwy celowej dokonano dopiero w marcu 2020 r.).

(akta kontroli tom I str. 233-260, tom V str. 287-315)

2.1.12. W wykazie wydatków, które nie wygasają z upływem 2019 r., ujęto jedno zadanie, objęte „Programem modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej

Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020”, w kwocie 838,8 tys. zł, realizowane przez Komendę Powiatową PSP w Lubartowie. Środki finansowe na zadanie WFiC przekazywał PSP w dniu ich otrzymania z MF. Do kwietnia 2020 r. na zadanie wydatkowano 838,8 tys. zł, tj. 100% planu.

(akta kontroli tom I str. 460-464)

Wniosek skierowany przez Wojewodę Lubelskiego o ujęcie zadań w wykazie wydatków, które w 2020 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego, spełniał warunki określone w art. 181 ust. 4 upf, tj. nie zawierał wydatków, które w toku realizacji budżetu zostały zwiększone w trybie art. 171 ust. 3 oraz art. 173 ust. 2 upf. W wykazie³⁰ ujęto wydatki w kwocie 29 535,3 tys. zł na 34 zadania realizowane m.in. przez: PSP, dotyczące budowy, remontów obiektów i uzupełnienia wyposażenia, Województwo Lubelskie i powiaty – w zakresie zwalczania zakażenia, zapobiegania rozprzestrzenianiu się, profilaktyki oraz zwalczania skutków choroby zakaźnej COVID-19, Województwo Lubelskie – na zadania związane z modernizacją oddziałów i zakupu sprzętu dla szpitali, powiaty – w zakresie projektów scalania gruntów rolnych. Wydatki nie zostały zrealizowane w 2020 r. z powodu nierozstrzygnięcia postępowań o zamówienia publiczne, krótkiego czasu pozostałego do końca roku na zakup specjalistycznego sprzętu, sytuacji epidemicznej ograniczającej rynek wykonawców zamówień, przedłużających się postępowań związanych ze scalaniem gruntów. W wykazie zamieszczono sześć zadań na kwotę 4 455,6 tys. zł, ujętych w nowelizacji ustawy budżetowej, tj. scalanie gruntów w powiatach chełmskim i lubartowskim (2 675,0 tys. zł), budowa wielofunkcyjnego obiektu ćwiczebnego przez Komendę Wojewódzką PSP w Lublinie (60 tys. zł) oraz uzupełnienie wydatków związanych z realizacją zadań komend powiatowych i miejskich PSP, w tym remonty sprzętu i obiektów oraz zakup wyposażenia ochrony osobistej strażaków (1 720,6 tys. zł). W uzasadnieniu zgłoszenia tych wydatków do ujęcia w wykazie niewygasających wskazano m.in. późne ogłoszenie nowelizacji ustawy budżetowej i związany z tym brak czasu na przeprowadzenie procedury wyboru wykonawców i zrealizowanie zadań do końca roku, a także ograniczenie rynku wykonawców z powodu pandemii COVID-19.

Wydatki niewygasające Urzędu (701,7 tys. zł) dotyczyły finansowania operatów szacunkowych sporządzonych przez rzeczoznawców majątkowych celem ustalenia kwot odszkodowań w postępowaniach prowadzonych w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych. Niezrealizowanie tych wydatków w 2020 r. wynikało głównie z niezakończenia postępowań w sprawie wydawania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych. Termin wykorzystania tych środków określono na 30 listopada 2021 r., do końca marca 2021 r. wykorzystano 338,2 tys. zł (48,2%).

(akta kontroli tom I str. 465-522, tom III str. 189-228)

2.1.13. W 2020 r. w wyniku realizacji wybranych wydatków budżetowych osiągnięto m.in. niżej wymienione efekty rzeczowe:

- miesięcznie średnio 342,1 tys. dzieci³¹ było objętych programem „Rodzina 500 plus”, wypłacano 4 105,0 tys. świadczeń wychowawczych. Wykorzystana przez gminy kwota dotacji na wypłatę świadczeń oraz obsługę programu wyniosła 2 117 551,7 tys. zł;
- sfinansowano wypłaty świadczeń rodzinnych, m.in. 1 451,9 tys. zasiłków rodzinnych, 752,7 tys. dodatków do zasiłków rodzinnych, 540,8 tys. zasiłków pielęgnacyjnych, 108,3 tys. świadczeń pielęgnacyjnych, 12,6 tys.

³⁰ Załączniki nr 1 i 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2020 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. poz. 2422).

³¹ Liczba dzieci obliczona jako średnia z 12 miesięcy. W 2020 r. liczba dzieci, na które przysługuje świadczenie wychowawcze, wynosiła miesięcznie od 339,1 tys. (styczeń) do 355,6 tys. (grudzień).

jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka, 57,8 tys. świadczeń rodzicielskich, 112,7 tys. składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, 14,5 tys. zasiłków dla opiekuna oraz 159,1 tys. świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wykorzystana przez gminy kwota dotacji na wypłatę świadczeń oraz obsługę zadania wynosiła 784 223,7 tys. zł;

- w 43 domach pomocy społecznej dofinansowano utrzymanie 1,3 tys. mieszkańców (osób umieszczonych w tych domach przed dniem 1 stycznia 2004 r. lub posiadających skierowania wydane przed dniem 1 stycznia 2004 r.) oraz zabezpieczenie domów pomocy społecznej przed skutkami występowania wirusa SARS-CoV-2, w szczególności na zapewnienie kadry niezbędnej do zachowania ciągłości usług świadczonych przez te jednostki oraz na zakup niezbędnych środków ochrony osobistej, sprzętu i wyposażenia. Wydatki na ten cel wyniosły 55 230,5 tys. zł;
- sfinansowano zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego. Wydatki z tego tytułu oraz na obsługę wyniosły 109 999,3 tys. zł. Producenci rolni złożyli 161,2 tys. wniosków o zwrot części podatku zawartego w 107 847,0 tys. litrów zakupionego oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej;
- środki finansowe w kwocie 48 889,4 tys. zł zostały przekazane na finansowanie 56 gminnych i powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- sfinansowano koszty działalności dwóch specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz realizację w dziewięciu powiatach programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie. Wydatkowano na ten cel 981,2 tys. zł;
- wypłacono 239,2 tys. świadczeń dla osób uczących się w ramach programu „Dobry start”. Kwota dotacji wykorzystana przez gminy i powiaty na wypłatę świadczeń i obsługę zadania wyniosła 74 140,1 tys. zł;
- zapewniono funkcjonowanie 93 zespołów ratownictwa medycznego na terenie województwa lubelskiego. Wydatki na ten cel wyniosły 142 639,9 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 534-535, tom V str. 360-376, 431-442, 447-450)

2.1.14. Dysponent części budżetowej, realizując określony w art. 175 ust. 2 pkt 1-5 ufp obowiązek nadzoru i kontroli, przeprowadzał kwartalne analizy wykonania budżetu m.in. w zakresie weryfikacji zgodności wydatków z ich przeznaczeniem, zakresu rzeczowego finansowanych zadań, oceny stopnia realizacji zadań w odniesieniu do wysokości przekazanych dotacji oraz przyczyn powstania zobowiązań, w tym wymagalnych. Zgodnie z zapisami procedur wewnętrznych dokonano jednostkowej i zbiorczej oceny stopnia realizacji założonych celów inwestycji finansowanych z budżetu Wojewody. WFiC występował także do kierowników nadzorowanych jednostek oraz wydziałów Urzędu o bieżące dokonywanie analizy realizacji nadzorowanych przez nich zadań.

Obowiązek nadzoru realizowany był również poprzez działalność kontrolną prowadzoną przez WFiC. W 2020 r. przeprowadzono pięć kontroli wydatkowania środków publicznych w jednostkach administracji podległych Wojewodzie i 30 kontroli wykorzystania dotacji celowych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej. Najważniejsze ustalenia kontroli dotyczyły nieprawidłowego ewidencjonowania wydatków, nieterminowego regulowania zobowiązań, dokonywania wydatków nieprzewidzianych w planie finansowym, ustalania należności i dochodów w nieprawidłowej wysokości, nieterminowego odprowadzenia dochodów, wydatkowania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, a także nieprawidłowego: prowadzenia ewidencji księgowej, sporządzania sprawozdania budżetowego Rb-27ZZ oraz rozliczenia wykorzystania dotacji celowych.

Monitorowano realizację zaleceń pokontrolnych. Wyniki kontroli wykorzystywano do oceny stopnia realizacji zadań finansowanych z dotacji, przy analizowaniu rozliczeń wykorzystania środków finansowych oraz przy planowaniu kontroli wykorzystania dotacji w następnym roku.

W 2020 r. WPS przeprowadził kontrole w ramach nadzoru nad realizacją zadań wynikających:

- z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³² – 13 kontroli. W ich wyniku wydano zalecenia w zakresie m.in. dokonywania rzetelnej analizy zgromadzonej w sprawie dokumentacji w zakresie wniosków oraz oświadczeń składanych przez wnioskodawcę, prawidłowego wyliczenia dochodu wnioskodawcy, podejmowania bez zbędnej zwłoki przewidzianych przepisami prawa działań wobec dłużników alimentacyjnych w celu ustalenia sytuacji majątkowej dłużnika alimentacyjnego, prawidłowego sporządzania decyzji administracyjnych;
- z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci³³ – 11 kontroli. Stwierdzono nieprawidłowości m.in. w zakresie nieprowadzenia rzetelnej analizy dokumentacji w zakresie składanych wniosków i oświadczeń, nieprecyzyjnego udzielania upoważnień do wydawania decyzji administracyjnych;
- z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³⁴ – 10 kontroli w zakresie funkcjonowania domów pomocy społecznej. Zalecenia pokontrolne dotyczyły m.in. przestrzegania standardu świadczonych usług i zatrudnienia na stanowisku dyrektora osoby spełniającej odpowiednie wymagania;
- z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych³⁵ – 15 kontroli. Stwierdzono m.in. brak prowadzenia rodzinnych wywiadów środowiskowych, nieprawidłowe dokumentowanie zasadności przyznawania świadczeń.

(akta kontroli tom V str. 52-82)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wydatki na zakup materiałów i wyposażenia pokoi socjalnych i pomieszczenia dla matek z dziećmi (m.in. kuchenki mikrofalowe, lodówki, czajniki, stoliki z krzesłami) o łącznej wartości 16 650 zł netto (20 479,50 zł brutto), poniesione 21 lutego 2020 r. w ramach umowy nr 1795/2019 z 3 grudnia 2019 r., zawartej na wykonanie remontu pomieszczeń budynku LUW przy ul. Lubomelskiej 1-3 w Lublinie, zostały nieprawidłowo zaksięgowane w § 4270 *Zakup usług remontowych*. Ponadto zakupy te nie zostały ujęte w ewidencji wyposażenia (konto 013) lub objęte ewidencją ilościową Urzędu, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie uregulowaniami.

(akta kontroli tom III str. 123-180)

Zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych³⁶, wskazane wydatki powinny zostać zakwalifikowane do § 4210 (zakup materiałów i wyposażenia). Niektóre elementy zakupionego sprzętu, zgodnie z polityką rachunkowości Urzędu, należało zaewidencjonować na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe”.

³² Dz. U. z 2020 r. poz. 808, ze zm.

³³ Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, ze zm.

³⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, ze zm.

³⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 111, ze zm.

³⁶ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.

Główna Księgowa LUW wyjaśniła, że w ramach umowy nr 1795/2019 środki budżetowe zostały ujęte w § 4270 ze względu na to, że faktura oraz umowa dotyczyły realizacji robót budowlanych, polegających na remoncie pomieszczeń.

Odnosnie nieujęcia ww. zakupów w ewidencji wyposażenia, Główna Księgowa LUW i Dyrektor Biura Informatyki i Obsługi Urzędu (dalej: BIOU) wyjaśniły, że zgodnie z zasadami rachunkowości dla LUW podstawą do wprowadzenia środka na ewidencję jest: przychód nowego środka trwałego w drodze bezpośredniego zakupu, przychód nowego środka trwałego w drodze inwestycji, otrzymania środka trwałego w drodze darowizny, ujawnienie środka trwałego. Zgodnie z umową, ujęte w kosztorysie wyposażenie obejmowało w całości zakres wykonania remontu pomieszczeń i stanowiło jego integralną część, w związku z powyższym nie było podstaw do ujęcia go w ewidencji. Ponadto pomieszczenia socjalne, z uwagi na ich przeznaczenie, traktowane są jak pomieszczenia łazienek, czy toalet, których wyposażenie traktowane jest jako element budynku, czyli stanowiące integralną całość niepodlegającą ewidencji.

(akta kontroli tom III str. 182-183, 186-188)

NIK zauważa, że zakupy wyposażenia wyszczególnione zostały w kosztorysie powykonawczym, stanowiącym podstawę sporządzenia protokołu odbioru i wystawienia faktury. Zasady ustalone w polityce rachunkowości powinny natomiast zapewniać ewidencjonowanie zakupów dóbr i usług w odpowiedniej podziale klasyfikacji, zgodnie z ich treścią ekonomiczną, jak również ujmowanie nabywanych składników wyposażenia we właściwej ewidencji.

2. Do końca 2020 r. nie uregulowano zobowiązań wymagalnych na kwotę ogółem 204 990,61 zł, z tego:

- 117 640,61 zł dotyczyło refundacji wydatków poniesionych przez trzy powiaty (chełmski, puławski oraz rycki) w 2019 r. z tytułu zrealizowanych czynności w zakresie gospodarki nieruchomościami w części „koszty utrzymania stanowisk pracy”. Wysokość zobowiązania została ustalona na podstawie rozliczeń za 2019 r. zadań z zakresu administracji rządowej, przedłożonych przez powiaty do WGNiSP i przekazanych przez ten wydział do WFiC 25 lutego 2020 r. Pismem z dnia 7 grudnia 2020 r. Dyrektor WGNiSP wystąpił do ww. j.s.t. z pytaniem, czy będą ubiegały się o refundację poniesionych w 2019 r. wydatków. Po otrzymaniu oświadczeń powiatów, pismem z 9 grudnia 2020 r. wystąpiono do WFiC z wnioskiem o zabezpieczenie środków na ten cel. Wniosek Wojewody Lubelskiego z dnia 10 grudnia 2020 r. do MF o przyznanie środków z rezerw celowych na uregulowanie zobowiązań z tego tytułu został załatwiony odmownie;
- 87 350 zł dotyczyło nieuregulowanych płatności za wykonywanie w lipcu i sierpniu 2020 r. zadań ratownictwa medycznego oraz transportu sanitarnego realizowanych przez zespoły wymazowe, na podstawie umowy nr 638 zawartej 13 kwietnia 2020 r. z SP ZOZ w Hrubieszowie. Wniosek o uregulowanie należnych kwot wpłynął do Wydziału Zdrowia 28 września 2020 r., w dniu 11 stycznia 2021 r. został przekazany do WFiC celem uregulowania płatności.

(akta kontroli tom III str. 321-472)

Zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 2 i 3 ufp, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób umożliwiający terminową realizację zadań oraz w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Dyrektor WZ wyjaśniła, że powodem braku wypłaty było znaczne spiętrzenie bieżących zadań związanych z zapobieganiem i przeciwdziałaniem choroby zakaźnej COVID-19 w WZ (oddziale Państwowego Ratownictwa Medycznego

i doskonalenia kadr medycznych). Opóźnienie w przekazaniu rozliczenia dotacji od SP ZOZ w Hrubieszowie wynikało z przeoczenia pracownika, przy czym spowodowane to było znacznym spiętrzeniem dodatkowych zadań związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem epidemii.

Dyrektor WGNiSP wyjaśnił, że Wydział podjął działania w celu zabezpieczenia tych środków niezwłocznie po stwierdzeniu, że środki te nie zostały zabezpieczone. Dodatkowo zasugerowano się rokiem 2019, w którym podobnie istniała konieczność refundacji za 2018 r. i wniosek o uruchomienie rezerwy celowej z budżetu państwa na sfinansowanie zadań kierowany był do Ministerstwa Finansów bezpośrednio przez WFiC.

Dyrektor WFiC wyjaśniła m.in., że brak zapłaty za ww. zobowiązania wynikał z późnego przekazania wniosków do Wydziału oraz braku możliwości uruchomienia rezerwy celowej na sfinansowania zobowiązań wobec j.s.t. z tytułu refundowania kosztów realizacji zadań zleconych z zakresu gospodarowania nieruchomościami. (wniosek WGNiSP w tej sprawie został złożony 9 grudnia 2020 r., a termin wnioskowania o uruchomienie rezerwy nr 47 upłynął 5 listopada 2020 r.).

(akta kontroli tom III str. 475-476, 479-482, 489-495)

3. W Urzędzie nie podjęto skutecznych działań mających na celu ograniczenie ponoszonych wydatków na usługi dystrybucji energii elektrycznej (opłaty sieciowej stałej poprzez dostosowanie mocy umownej do faktycznych potrzeb PPE, opłaty sieciowej zmiennej poprzez dobór odpowiedniej wielostrefowej grupy taryfowej i opłat za ponadumowny pobór energii biernej poprzez montaż układów do kompensacji energii biernej).

Według art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Z wyjaśnień Dyrektora BIOU wynika, że zostaną podjęte analizy w zakresie wprowadzenia oszczędności oraz działania zmierzające do dostosowania mocy umownej do potrzeb obiektów w poszczególnych okresach rozliczeniowych, zmniejszenia wydatków ponoszonych na opłaty za ponadumowny pobór energii biernej i pozyskania danych profilowych zużycia energii czynnej w strefach czasowych w celu doboru odpowiedniej grupy taryfowej.

(akta kontroli tom V str. 83-282)

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Wydatki budżetu środków europejskich w 2020 r. wyniosły 11 509 tys. zł, tj. stanowiły 69,1% planu po zmianach (16 666,8 tys. zł) i zostały przeznaczone na realizację:

- przez Komendę Wojewódzką PSP w Lublinie dwóch projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (dalej: POIS) „Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych” (2 630,5 tys. zł, tj. 39,5% planu) oraz „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV” (3 532,2 tys. zł, tj. 100% planu),
- przez j.s.t. szczebla powiatowego projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój³⁷ (5 346,3 tys. zł, tj. 94,1% planu).

³⁷ Dalej: POWER.

Niewykorzystanie kwoty 5 157,8 tys. zł wynikało głównie z przesunięcia przez Komendę Wojewódzką PSP terminu realizacji projektu „Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych” na marzec 2021 r. w związku z pandemią COVID-19, zakończenia przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie projektu dotyczącego modernizacji energetycznej budynków Stacji w 2019 r. oraz z oszczędności powstałych w wyniku realizacji przez j.s.t. projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. Kwota 4 895,3 tys. zł została zablokowana decyzjami Wojewody Lubelskiego z 6 lipca, 27 listopada i 17 grudnia 2020 r.

Badanie zwiększenia budżetu Wojewody Lubelskiego środkami finansowymi z rezerwy celowej (poz. 98) w kwocie 3 441,8 tys. zł, przeznaczonymi na realizację projektu „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV” w ramach POiŚ, wykazało, że po otrzymaniu decyzji MF o przeniesieniu kwot z rezerwy celowej do części 85/06, Wojewoda Lubelski prawidłowo wprowadził odpowiednie zmiany w budżecie środków europejskich. Zwiększenia wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe. Środki finansowe wykorzystano w całości.

Kontrola wykorzystania dotacji celowych udzielonych na realizację projektu POWER w kwocie 1 247,6 tys. zł (stanowiącej 10,8% wydatków budżetu środków europejskich) nie wykazała nieprawidłowości.

(akta kontroli tom IV str. 205-245, 270-399, tom V str. 26)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nie przekazano do MF decyzji nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetu środków europejskich w części 85/06 na 2020 rok na finansowanie realizacji projektu pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” w ramach POWER, w kwocie 73 451,95 zł, co było niezgodne z art. 177 ust. 4 upf.

(akta kontroli tom IV str. 227-229)

Dyrektor WFiC wyjaśniła m.in., że brak pisemnego poinformowania MF o dokonanej blokadzie wydatków był działaniem niezamierzonym, spowodowane to było realizacją zadań oddziału budżetowego w niezwykle trudnej sytuacji wywołanej nie tylko pandemią COVID-19, ale również spiętrzeniem prac związanych z zakończeniem roku budżetowego. Dysponent części, pomimo że nie zgłosił faktu blokady wydatków, która zgodnie z ustawą o finansach publicznych nie ma charakteru obligatoryjnego, nie zaangażował środków budżetu, nie wnioskuje o zasilenie rachunku dysponenta części 85/06 – województwo lubelskie.

(akta kontroli tom IV str. 246-247)

NIK zauważa, że niepoinformowanie MF o blokadzie pozbawiło Ministra możliwości przeznaczenie zablokowanych środków na inne cele.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2020 r. w części 85/06 w zakresie wydatków. Zostały one wykonane zgodnie z założeniami ustawy budżetowej na 2020 r. Dotacje celowe były udzielane i rozliczane zgodnie z przepisami. Środki finansowe ujęte w planie wydatków Urzędu zostały wydatkowane na cele służące realizacji zadań tej jednostki, zgodnie z przepisami Pzp. Nieprawidłowości w zakresie zakwalifikowania zakupów wyposażenia do wydatków remontowych, niepodejmowania działań związanych z ograniczeniem wydatków na opłaty za usługi dystrybucji energii elektrycznej oraz nieterminowego uregulowania zobowiązań i niezawiadomienia MF o dokonanej blokadzie wydatków budżetu środków europejskich, ze względu na skalę, nie miały wpływu na ocenę działań dysponenta w tym zakresie.

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2020 r. przez dysponenta części 85/06 – województwo lubelskie oraz sprawozdań jednostkowych Urzędu i WFiC:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

a także sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzenia sprawozdań. Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/06 – województwo lubelskie na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (BOKiBU – dysponenta III stopnia i WFiC) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Kwoty należności w sprawozdaniu Rb-27 BOKiBU nie wynikały jednak bezpośrednio z sald kont analitycznych prowadzonych do konta 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych, a ich wyliczenie wymagało analizy operacji zaewidencjonowanych na tym koncie. Ponadto należności, należności pozostałe do zapłaty i zaległości w ww. sprawozdaniu zostały zawyżone o 1 tys. zł, w związku z wykazaniem ich w kwotach brutto, łącznie z podatkiem od towarów i usług, niestanowiącym dochodu części 85/06. Błędna kwalifikacja wydatków na zakup wyposażenia w kwocie 20,5 tys. zł (nieprawidłowość opisano w pkt 2.1 wystąpienia) wpłynęła na poprawność danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-28 BOKiBU. W pozostałym zakresie sprawozdania dysponenta III stopnia zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń w sprawie: sprawozdawczości budżetowej³⁸, sprawozdań jednostek sektora finansów

³⁸ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm.).

publicznych w zakresie operacji finansowych³⁹, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁴⁰.

(akta kontroli tom I str. 163-189, 233-260, tom II str. 104-177, 201-210, tom III str. 5-8, tom IV str. 401-422, tom V str. 2-51)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W sprawozdaniu rocznym RB-27 Urzędu zawyżono o 1 012,30 zł kwoty należności, należności pozostałych do zapłaty i zaległości z tytułu nieuregulowanych czynszów za najem pomieszczeń, w związku z wykazaniem ich w kwotach brutto, łącznie z podatkiem od towarów i usług, niestanowiącym dochodu części 85/06.

Główna Księgowa Urzędu wyjaśniła, że należności zostały wykazane w kwotach brutto na zasadzie wieloletniej praktyki stosowanej przez LUW przy sporządzaniu sprawozdania RB-27. Kwota wykazanego podatku nie zawyża w znacznym stopniu należności pozostałych do zapłaty i zaległości z uwagi na swoją wartość.

(akta kontroli tom II str. 104, 161-177, 204, 393-394, tom III str.5-8)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania łączne dysponenta części 85/06 zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdanie jednostkowe LUW jako dysponenta III stopnia – na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Nieprawidłowości w jednostkowych sprawozdaniach Urzędu, ze względu na ich niewielką skalę, nie wpłynęły na obniżenie tej oceny. System kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Prowadzenie bez zbędnej zwłoki działań windykacyjnych w stosunku do należności budżetowych z tytułu zwrotu kosztów postępowania przed WKOZM, ujętych w księgach Urzędu.
2. Kwalifikowanie wydatków na zakup składników wyposażenia zgodnie z ich treścią ekonomiczną i ujmowanie ich w ewidencji, zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami.
3. Niezwłoczne regulowanie zobowiązań wynikających ze składanych do Urzędu rozliczeń.
4. Podjęcie działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej.
5. Niezwłoczne informowanie ministra właściwego do spraw finansów o podjętych decyzjach w sprawie blokowania planowanych wydatków.
6. Ujmowanie w sprawozdaniach z wykonania planu dochodów budżetowych kwot należności pozostałych do zapłaty i zaległości z tytułu najmu pomieszczeń w kwotach netto, tj. bez podatku od towarów i usług.

³⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773), obowiązujące do 31 grudnia 2020 r.

⁴⁰ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 704, ze zm.).

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁴¹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 16 kwietnia 2021 r.

Kontrolerzy:

Katarzyna Durakiewicz
Doradca techniczny

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
Podpis

.....
Podpis

Paweł Szafran
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

⁴¹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.